

Katowice, dn. 29 sierpnia 2024 r.

Notatka na Zarząd ŚZGiP dot. ustawy o ochronie sygnalistów i przebiegu prac nad Procedurami dokonywania zgłoszeń

1. WSTĘPNE INFORMACJE

23 października 2019 r. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjęły Dyrektywę nr 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. W wyznaczonym terminie, tj. w 2021 r., nie przyjęto w Polsce rozwiązań ustawowych - nastąpiło to dopiero 14 czerwca 2024 r. Przepisy ustawy wejdą w życie od **25 września 2024 r.**, z wyjątkiem przepisów dotyczących zgłoszeń zewnętrznych, które zaczną obowiązywać od **25 grudnia 2024 r.**

2. OBOWIĄZKI JST WYNIKAJĄCE Z USTAWY

Ustawa m.in. nałożyła na samorządy (kierowników jednostek organizacyjnych, jako „podmiot prawny” oraz wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, zarządów powiatów, rad gmin, rad powiatów, zarządów województwa i sejmików województwa, jako „organy publiczne”) obowiązek:

- 1) wdrożenia, jako podmiot prawny **wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych** (zwaną dalej procedurą zgłoszeń wewnętrznych);
- 2) wdrożenia, jako organ publiczny **zewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych** (zwaną dalej procedurą zgłoszeń zewnętrznych);
- 3) przeprowadzenia **konsultacji**, które nie mogą trwać krócej niż 5 dni i nie dłużej niż 10 dni w zakresie ustalenia procedury zgłoszeń wewnętrznych ze związkami zawodowymi albo przedstawicielami osób świadczących pracę na rzecz podmiotu prawnego, jeśli nie działa w nim organizacja związkowa. Przepis ten obowiązuje podmiot prawny do procedowania z zachowaniem ww. terminów na konsultacje oraz na podanie do publicznej wiadomości (7 dni).

3. PRACE GRUPY INNOWACJI SAMORZĄDOWYCH (GIS)

Aby ułatwić jednostkom samorządu terytorialnego (jst) przygotowanie się do wdrożenia dyrektywy, w marcu 2021 r. w ramach struktur Śląskiego Związku Gmin i Powiatów została powołana Grupa Innowacji Samorządowych (GIS). Do udziału w pracach zaproszono jednostki samorządu terytorialnego uczestniczące w przedsięwzięciu pn. „Benchmarking usług publicznych”, realizowanym przez Związek nieprzerwanie od 2011 r. W tym samym roku GIS przygotowała i przekazała samorządom projekt procedury (z uwagi na brak regulacji ustawowych był on oparty na przepisach Dyrektywy).

W związku z przyjęciem w czerwcu br. ustawy, reaktywowano funkcjonowanie Grupy Innowacji Samorządowych. Prace tym razem dotyczą nie jednej a dwóch procedur. W okresie od czerwca do lipca br. wypracowano procedurę zgłoszeń wewnętrznych oraz zainicjowano prace nad procedurą zgłoszeń zewnętrznych, która będzie finalizowana we wrześniu 2024 r.

4. DLA WSZYSTKICH JST

9 sierpnia br. biuro ŚZGiP przekazało drogą mailową członkowskim gminom i powiatom „**Projekt wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych**”. Dokument udostępniony również został wszystkim samorządom poprzez opublikowanie na stronie ŚZGiP.